

METALLI 49

Turun metallityöväen ammattiosasto ry. 49 jäsenlehti 3/2009.

www.metalli49turku.fi



Ay-lakimies Kalevi Hölttä:
Talouden vakauden
tavoittelu syrjäyttänyt
palkkataistelut
ay-liikkeessä **Sivu 6**

Fläkt Woods Oy irtisanoi
perusteetta - lomautukset
olisivat riittäneet **Sivu 4**



Sakari Ojanen:
Inhimillisyyttä
työelämään **Sivu 8**

Yrittämehiläisten JOULUAITTA

Lauantaina 19.12.2009 klo 10-14
Manillassa, sisäpihalla, Itäinen Rantakatu 64

Myyttävänä jouluruokia, koristeita, lahjoja, säilykkeitä, kahvia, arpoja, ym.
Mukana uusia sekä kierrätysmateriaalista valmistettuja tuotteita.

Tuotteet ja hinnat ympäristö- ja kukkaroystävällisiä. Ideat ovat ilmaisia.

Jouluruokia voit tilata etukäteen Raijalta puh. 0405157029

Tervetuloa tutustumaan!





Viimeinen niitti?

Uuden TES:n ”palkankorotusneuvottelut” työpaikoilla on käyty. Toisilla työpaikoilla on niitä käyty aidosti, toisilla työnantaja on sanellut ehdot. Onneksi sopimuksessa oli kuitenkin perälauta, jolloin niilläkin työpaikoilla, joilla ei päästy neuvottelujen kautta sopimukseen, tulivat korotukset voimaan 1.12. jälkeen lähinnä alkavan tilikauden alusta.

Tämä vuosi on ollut synkkä työllisyyden kannalta. Vuoden aikana ammattiosastomme alueelta on sanottu metallityöntekijöitä irti huomattavia määriä, vuoden lopuksi STX Europen telakka ilmoitti aloittavansa yt- neuvottelut mahdollisista irtisanomisista. Lomautukset jatkuvat monessa yrityksessä vielä pitkään tilauskirjojen ollessa tyhjiä. Telakan ja sen alihankkijoiden käyttämät ulkomaiset yritykset ovat osaksi syytä tähän tilanteeseen. Ei voi olla oikein, että samaan aikaan kun suomalaiset yritykset irtisanovat työntekijöitään annetaan urakoita ulkomaisille firmoille, jotka vielä kaiken lisäksi polkevat suomalaisia työ- ja palkkaehtoja.

Suomen hallitus ja EK ovat taas kerran esittämässä uutta mallia hoitaa työttömien asioita. Työttömien asiat kuulemma hoituisivat paremmin, jos perustettaisiin uusi työttömyyskassa, jonka jäsenyys tulisi olemaan riippumaton ammattiliittojen jäsenyydestä ja toiminnasta. Tätä ymmärrettävästi nykyhallitus ja työnantajat kannattavat, sillä se olisi viimeinen niitti ammattiosastoihin ja liittoihin liittymiselle, sitähän oikeisto haluaa.

Näistä kaikista uhkakuvista huolimatta toivotan Rauhaa Joulun odotusta ja parempaa vuotta 2010.

Antero Palomäki
Puheenjohtaja
Metalli 49

Edunvalvontaa ja yhteistyötä



osana. Valitettavasti nämä työpaikat ovat harvassa.

Olen toiminut ammattiosaston toimitsijana nyt kolme kuukautta. Aika on ollut mielenkiintoista ja opettavaa. Monia tuttuja ja uusia kasvoja on näkynyt toimistolla asioimassa ja jokunen sanakin on ehditty vaihtaa. Toimistolla meillä on hyvä henki. Edunvalvontaa viedään eteenpäin yhteistuumin. Anun ja Arin tuki ja neuvot ovat olleet ensiarvoisen tärkeitä uutta tointa aloittaessani. Siitä kiitos heille. Yhteistyö on pelannut myös luottamusmiesten sekä valtuutettujen kanssa.

Toimistolla pyrimme tekemään kaikkemme jäsenistön etujen puolesta. Tästä syystä toivonkin eri luottamustehtävissä olevia huomioimaan postin joka täältä tulee, milloin etanapostina, milloin sähköisenä. Välillä lähetämme teille kyselyitä ajankohtaisista asioista. Toivottavaa olisi, että niihin kyselyihin vastattaisiin. Keräämämme tiedot voivat auttaa monia tovereita. Jos nyt huomaisit piston sydämesäsi, niin kyselyjä tulee varmasti jatkossakin. Siksi pyydän teitä päivittämään sähköpostiosoitteenne minulle, jotta posti tulee perille. Edunvalvonta on koko organisaation yhteistyötä. Jokainen lenkki on tärkeä.

Rauhallista Joulun odotusta ja parempaa uutta vuotta

Raimo Kytömaa
toimitsija
Metalli 49

Toimiston ikkunasta katsellessa näkyy kylmää ja pimeää. Sellaista on ollut myös työntekijöiden saama kohtelu kuluneen vuoden aikana. Milloin on tullut vettä niskaan tai potkuja persuuksille. Kylmältä tuntuu, miten työnantajat pieninkin tilausten vähenemisen vuoksi pistävät osaavaa ja sitoutunutta väkeä kilometritehtaalle vailla pienintäkään omantunnon tuskaa.

Pieneksi lohdutukseksi pitää

myöntää saaneeni myös yhteydenottoja pientyöpaikoilta, missä todella haetaan yhteisymmärryksessä isännän ja työntekijöiden kanssa vaihtoehtoja lomautuksille ja irtisanomisille. Lomautuksiin jouduttaessa näillä työpaikoilla on myös pyritty selviämään mahdollisimman pienin vaurioin. Voi vain todeta, että näissä työpaikoissa katsotaan jo tulevaan. Nähdään työntekijät ihmisinä, eikä pelkästään tuotantoketjun



METALLI 49

Turun metallityöväenammattiosasto 49 ry:n jäsenlehti

- 36. vuosikerta
- Toimisto, Tuureporinkatu 17 C
20100 Turku
- Puhelin 044 518 9449
- Telefax (02) 231 6016
- Sivun valmistus: Graafinen Palvelu
Seppo Mäkinen, Somero
- Paino: Salon Lehtitehdas -2009

- Toimitusneuvosto:
Susanna Aalto
Pasi Heikkilä
Sari Holappa
Raimo Kytömaa
Samuli Vienonen

Johannes Yrttiaho
vastaava toimittaja



Metalli 49 veteraanien retki Helsinkiin to 4.3.2010 Arabiakeskukseen ja Eduskuntaan

Lähtö klo 8.10 Rientola, 8.20 Linja-autoaseman laiturilla 15.

Paluu eduskunnan kyselytunnin jälkeen Turkuun. Ilmoitautumiset: Anu Tuoviselle 044 518 9446, Risto Takalalle 050 5538261 tai veteraanien kuukausikokouksissa Rientolassa (Pulmussuonk. 86)

Huom! Eduskuntatalossa hissit eivät ole ryhmien käytettävissä.

Pankit pelastettu – miten on työpaikkojen ja kotien laita?

Eduskunta on finanssilaman aikana pönkittänyt pankkeja useilla takauspäätöksillä. Yrityksiä ja kymmeniätuhansia työpaikkoja uhkaa konkurssialto. Kannattavaa toimintaa katoaa.

– Hallituksen on tuotava viipymättä eduskunnalle lakiesitys, jolla estetään pankkeja ajamasta työpaikkansa menettäneitä asuntovelallisia ehdinkoon ja ulos kodeistaan, vaati kansanedustaja **Jyrki Yrttiaho** eduskuntapuheessaan.

– Ensi vuosi on konkurssien ja massatyöttömyyden kasvun vuosi. Tänä vuonna tammi-syyskuussa 2500 yritystä meni konkurssiin. Vuoden loppuun mennessä ylittyy 3000:n raja. Työpaikka katosi lähes 10 000:lta. Vielä kuitenkin olemme 1990-luvun lamavuosien tasosta kaukana. Silloin yrityksiä kaatui vuositasolla 4 000–5000, Yrttiaho muistutti.

– Suurten vientiyritysten tilauskannan valmistuessa, työt vähenevät ja loppuvat tuhansissa alihankkijayrityksissä. Yritykset ajautuvat maksuvaikeuksiin, pitkään painaneita kannattavuusongelmia ei voi enää lykätä, kassavirta hyytyy ja konkurssi

kolkuttaa ovelta, Yrttiaho sanoi.

– Suomen Asiakastieto Oy:llä on sakaalin vainu näissä asioissa. Se ennustaa seuraavan 12 kuukauden aikana 670 miljoonan euron konkurssivelkojen lankeavan maksumiin. Suurimmat luottotappioriskit arvioidaan olevan majoitus- ja ravitsemusaloilla, mutta muutama suuri teollisuuden yritysruumis kääntää tilastot toiseksi muuttamassa viikossa.

– Suomalaisyriyten yhteenlasketuista n. 200 miljardin veloista teollisuudella ja kaupalla on valtaosa. Asiakastieto seuraa 140 000 yritystä, Yrttiaho valisti eduskuntaa.

Palkkaturvaa heikennetään

Hallituksen varautumista konkurssialtoon kuvaa hyvin ensi vuodelle budjetoitu palkkaturvasumma 29,5 miljoonaa euroa. Tälle vuodelle budjetoidut varat loppuivat kesken jo heinäkuussa.

– Tänä vuonna palkkaturva

nousee lähes kaksinkertaiseksi budjetoidusta. Äsken äänestimme palkkaturvan heikentämisestä. Oikeisto sysää lakimuutoksella vastuuta palkatta jääneelle työntekijälle tilanteissa, jossa työntekijä jatkaa työtä, vaikka palkkarästä syntyy. Järjetön lakimuutos!

– Luottotappiot kasvavat. Yrityskonkurssissa toteutetaan laaja varallisuuden uusjako. Miten hallitus aikoo estää vientilaman takia vaikeuksiin ajautuneiden, tuotteiltaan ja saamiseltaan elinkelpoisten yritysten konkurssit? Siinä on suuri kysymys. Toisaalta, mitä hallitus aikoo tehdä työpaikkansa ja toimeentulonsa menettäneiden ja asunnonhankinnan takia raskaasti velkaantuneiden auttamiseksi, kysyi Yrttiaho.

– Kyllä eduskunnassa teh-



Mitä hallitus aikoo tehdä työpaikkansa ja toimeentulonsa menettäneiden ja asunnonhankinnan takia raskaasti velkaantuneiden auttamiseksi, kysyy kansanedustaja Jyrki Yrttiaho eduskuntapuheenvuorossaan.

täviin takauspäätöksiin on ehdottomasta liitettävä veloitteita hallitukselle ohjata pankkien toimintaa näiltä osin. 1990-luvun pankkien raaka peli ei saa toistua. Mitä hyötyä on pankkien

pelastamisesta, jos ne omalla toiminnallaan vain vahingoittavat yhteiskuntaa ja kansalaisia lamasta selviytymisessä, totesi kansanedustaja Yrttiaho.



LUOTTAMUSMIESTAPAAMINEN

Pe 29.1.2010 klo 13.00

Tilaisuudessa keskustellaan vapaamuotoisesti ajankohtaisista asioista.

Myös varaluottamusmiehet sekä työsuojeluvalltuutetut ovat tervetulleita.

Tilaisuus pidetään Metallin 49:n kokousoissa, Tuureporinkatu 17 C, 20100 Turku.

Ilmoitathan tulostasi toimistonhoitaja Anu Tuoviselle p. 044 518 9449 tai anu.tuovinen@metalli49turku.fi.

Kahvitarjoilu!

Metalli 49:n toimisto suljetaan ke 23.12. klo 13.00, toimisto suljettu to 31.12.-ke 6.1.

Toivotamme Hyvää Joulua ja onnellista alkavaa vuotta jäsenillemme

Fläkt irtisanoi perusteetta

Työntekijät: Lomautuksilla olisi selvitty



Työsuojeluvaltuutettu Harri Alasaari (vas.), työhuonekunnan puheenjohtaja Susanna Aalto ja pääluottamusmies Jorma Rintamaa, tuomitsevat työnantajan menettelyn.

Ilmankäsittelylaitteita valmistava Fläkt Woods irtisanoi Turun tehtaaltaan syksyllä 17 henkeä. Seitsemän henkilön kohdalla irtisanomiset on riitautettu.

Fläkt Woods on sveitsiläinen yritys, jolla on Suomessa noin 500 työntekijää viidessä toimipisteessä. Turun Itäharjun tehdas on näistä suurin noin 200 työntekijällään ja 70 toimihenkilöllään. Yritys valmistaa mm. laivojen ja teollisuuslaitosten, mutta myös

asuinrakennusten ilmanvaihtojärjestelmiä, erityisosaamista on lisäksi mm. savunpoiston ja tunneli-ilmastoinnin alueilla. Tuotteita menee myös tukkuihin, omista varastoista on luovuttu.

Mielivaltainen menettely

– Tuotteet kuljetetaan heti tilaajalle. Toimitusaika on seitsemän vuorokautta, selvittää huippuimurilinjalla työskentelevä **Susanna Aalto**, Fläktin työhuonekunnan puheenjohtaja.

Aalto on työhuonekunnan ensimmäinen naispuheenjohtaja ja myös ensimmäinen nainen ammattiosasto Metall 49:n si-

teerinä. Hänen mukaansa Fläktin syksyiset irtisanomiset hoidettiin täysin epäasiallisesti.

– Porukka kutsuttiin kaikki kerralla jonoon eikä omaa rauhaa ottaa tietoa vastaan jäänyt kenellekään, Aalto kertoo. Irtisanomisissa ei myöskään noudatettu TES:n mukaista vähentämisyjärjestystä. Huomioon olisi otettava ammatitaito, työssä saadut vammat, työsuhteen pituus ja esimerkiksi huollettavat lapset.

– Irtisanomisiin vaikutti selvästi ”pärstäkerroin” eli henkilökohtaiset syyt työnjohdon ja työntekijöiden välillä, sanoo Aalto.

Irtisanomiset olisi voitu estää

Tuotannollisia ja taloudellisia syitä ei tosiasiaa ollut irtisanomisten perusteeksi.

– Pysyvää työvoiman tarpeen alenemista ei ole ollut. Kesällä vain viidennes henkilöstöstä oli lomautettuna yhden viikon ajan, mutta jo se jumitti tuotannon, sanoo Susanna Aalto. Nyt tehtaalla on kova kiire, ja väkeä selvästi liian vähän.

– Töitä on valtavasti, painottaa Aalto. Fläktin Turun tehdas on yrityksen tehokkaimpia ja se onkin viime aikoina saanut

Ruotsista uusia tuotteita valmistettavakseen.

Perusteettomat irtisanomiset on nyt riitautettu työntekijäpuolen ja työnantajan välillä.

– Jos sisäisesti ei saada sopua syntymään, irtisanomiset viedään liittotasolle, sanoo pääluottamusmies **Jorma Rintamaa**. Hänen mukaansa kaikki irtisanomiset olisi voitu estää lomauttamalla henkilöstöä hieman laajemmin.

– Irtisanomiset olivat hätiköity päätös, vahvistaa työsuojeluvaltuutettu **Harri Alasaari**.

49-tekstiilien hinnasto – Saatavana Metall 49:n toimistosta



Fleece 23 €



Pikepaita 15 €



T-paita 9 €



Lippalakki 8 €, Armylakki 8 €, Pipo 9 €

Tasa-arvojaostosta naisjaosto



Metalli 49:n naisjaoston uusi vetäjä on Susanna Aalto. Hän on myös osaston ensimmäinen naispuolinen sihteeri.

Metalli 49:n naisjaosto perustettiin ensi kerran 1971, jotta metallityöläisnaisten oma ääni kuuluisi paremmin miesvaltaisella alalla. Myöhemmin jaoston nimi muutettiin ajan henkeä myötäillen tasa-arvojaostoksi.

Tänä vuonna ammattiosaston syyskokous päätti palata vanhaan nimeen ja tasa-arvojaoston muutui taas naisjaostoksi.

– Katsottiin, että nimenmuutos toisi naiset ehkä helpommin mukaan. Tasa-arvo sanana alkaa olla aikansa elänyt näissä yhteisissä, sanoo naisjaoston uusi vetäjä, Metallin 49:n sihteeri Susanna Aalto.

– Naisia on paljon metallityöpaikkojen luottamustehtävissä, mutta osaston toiminnassa heitä soisi olevan enemmän, Susanna sanoo.

Naisten työehdot syyniin

Jaoston tärkein tehtävä on naisten työehtoihin vaikuttaminen.

– Naisen euro on edelleen vain se 80 senttiä, muistuttaa Susanna. Naisjaosto aikoo tarttua myös työpaikkojen lakisääteisten tasa-arvosuunnitelmien puutteisiin. Suunnitelma on yhtiökohtainen ja se pitää käydä vuosittain läpi yhdessä työntekijöiden kanssa. Suunnitelmasta on säädetty tasa-arvolaisissa.

– Omalla työpaikallani Fläktillä tasa-arvosuunnitelma on

käyty viimeksi läpi vuonna 2008, mutta tänä vuonna ei lainkaan, sanoo Susanna.

Jaoston toimintakenttään kuuluu myös yhteisen ajanvieton ja opintotoiminnan järjestäminen. Liikkeelle on ajateltu lähteä kokeneiden naisjaoston aktiivien Raija Helinin ja Aira Mäkelän kanssa yhdessä toimintaa ideoimalla.

Jos haluat osallistua naisjaoston toimintaan tai haluat lisätietoja, ota yhteyttä:

**Susanna Aalto
0400 979 287**

susanna.aalto@metalli49turku.fi

Työsuojelujaosto valtuutettujen apuna



Työsuojeluvaltuutettu Harri Alasaari vetää Metallin 49:n työsuojelujaostoa.

Fläkt Woods Oy:n työsuojeluvaltuutettuna kuusi vuotta toiminut Harri Alasaari vetää myös Metallin 49:n työsuojelujaostoa. Jaoston sihteerinä toimii Pauli Suojanen Multiliftin eli Cargo-tecin Raision tehtaan päälouattamusmies.

– Jaosto on hetken hiljaiselon jälkeen taas aktivoitunut. Tarkoituksena on pitää suunnittelukokous heti vuoden alussa ensi tammikuussa.

– Järjestämme työsuojeluvaltuutetuille koulutuksia ja työpaikkavierailuja, joissa kokemuksia on mahdollista vaihtaa eri työpaikkojen välillä, Harri sanoo.

Uudet työsuojeluvaltuutetut mukaan

Marras-joulukuussa on me-

tallin työpaikoilla valittu uudet työsuojeluvaltuutetut. Harri Alasaari kutsuu kaikki mukaan jaoston toimintaan.

– Työsuojelu on haastava ja erittäin laaja alue, joka muuttuu koko ajan. Työnantaja pyrkii laistamaan velvollisuuksistaan jatkuvasti. Ennen sanottiin, että on liian kiire hoitaa työsuojelua, nyt vedotaan siihen, ettei ole rahaa, Harri sanoo. Uusilla työsuojeluvaltuutetuilla on siis kova tehtävä valvoa työpaikkansa toimintaa.

Jos haluat osallistua työsuojelujaoston toimintaan tai saada lisätietoja, ota yhteyttä:

**Harri Alasaari
040-8683134**

harri.alasaari@flaktwoods.com

Pasin pakina

Reikä seinässä



Nykyään töllöttimestä tulee mitä erinomaisimpia sarjoja kansalaisten pällisteltäväksi melkein ilmaisen televisioluvan turvin. Eipä tule enää Älli Tällin, Tankki täyteen tai Speden saluunan kaltaisia suomalaisten nauruhermoja kutkuttavia viihdeohjelmia. Nyt kanavilta pursuaa hukkaputkena ulkomailta sisäistettyjä viihdeohjelmia, joissa nauramisen aate tataan yleisöllä, jolle sarjan ohjaaja antaa merkin, milloin pitää taputtaa tai nauraa. Ellei naura merkin saatuaan niin yleisöä rangaistaan jättämällä kuvaustauolla sämpylä kahveineen keittiöön odottamaan nöyrympää yleisöä.

Esimerkkinä viime aikoina pyörinyt Reikä seinässä ohjelma edustaa nykyviihteen suuntaa. Nykypäivän työelämässä on

vähemmän viihteellisiä reikiä seinässä niin paljon, että on varaa valita mistä reiästä sukeltaa tai minne työnnetään yhteiskunnan kaluttavaksi. Yleisin reikä on irtisanomis- tai lomautusreikä, joissa ei näytä seinää olevan ympärillä lainkaan vaan kyseinen läpi on suoranainen musta aukko. Tämän hämähäyden liepeillä maleksivat harmaan talouden elävät ruumiit. Nämä haamut ovat nyt hyvinkin eläväisinä valtaamassa suomalaiset työmarkkinat veroja ja omia työkaluja kaihtavalla röyhkeydellään. Tässä voisi tulla kyseeseen paljon paheksuttu kytkykauppa, vaikka seuraavalla mainoksella. ”Jussi ilman kuokkaa, samaan urakkaan laadukasta työtä. Työkalut hommataan työkohteessa ilman kuittausta,

mutta vastuullisesti”.

Alati lisääntyvät harmaat markkinat ovat valloittamassa niin telakat kuin rakennustyömaat hallituksemme sinisilmäisen toimetttömyyden seurauksena, ja maksajina olemme me. Nyt vaikuttaa siltä, että kalonporaajilla olisi lomautusten sijaan töitä ja asiakkaina meidän ministerimme. Olisi mielenkiintoista nähdä reikä vaihteeksi ministerin päässä seinän sijasta. Voisi varmasti tuntea suurta autiuden tunnetta tuulen huminassa kallonreiästä toiseen.

Pasi Heikkilä
levyseppä, Stx Europe Finland
Turun kaupunginvaltuutettu
(vas)

Nuorisajaoston pikkujouluristeilyllä pureuduttiin perusasioihin

Maaliskuussa vuorossa Tallinnan-retki!

Metalli 49:n nuorisajaoston pikkujouluristeily järjestettiin lauantaina 5. joulukuuta. Turku-Maarianhamina-Turku -retken aikana pidettiin Taisteleva ay-liike -seminaari, syötiin hyvin ja ihan vaan risteiltiin.

Seminaarin ohjelmaan kuului ay-lakimies Kalevi Höltän alustus ay-liikkeen merkityksestä. Metallii 49:n toimitsija Raimo Kytömaa esitteli osaston toimintaa ja ay-veteraani Martti Katajainen käsitteli omassa alustuksessaan luottamusmiesten työpaikkatason edunvalvontatyötä. Lopuksi nuorisajaoston vetäjä Johannes Yrttiaho kertoi Metallii 49:n taistelevasta historiasta. Seminaari sujui opiskellen ja keskustellen. Ja laivan vaihdon jälkeen ajatusten vaihtoa jatkettiin buffet-päivällisellä, laivan ravintoloissa ja hyttikäytävillä. Onnistunut reissu toteutetaan varmasti uudelleen ensi vuonna.

Eduskuntaan ja Tallinnaan

Ensi vuoden maaliskuulle nuorisajaosto on suunnitellut Tallinnan retkeä. Tarkoitus on vierailla yhdessä Helsingin metalliammattiosasto nro 5:n nuorison kanssa ensin eduskunnassa ja lähteä sitten Tallinnan risteilylle. Retki kestää viikonlopun lauantaista sunnuntaihin. Tarkempaa tietoa on luvassa vuodenvaihteen jälkeen. Seuraa osaston nettisivuja, Ahjo-lehden tapahtumat-palsta ja työpaikkasi ilmoitustaulua.

Ensi toukokuulle on suunniteltu myös Karting-kisoja Turku Kartingissa. Tästäkin lisätietoa seuraa myöhemmin.



Viking Amorellalla järjestetty nuorten koulutusseminaarissa kokeneet ay-aktiivit evöivät nuorta polvea.

Metalli 49:n nuorisotoiminnasta voit kysyä:

Johannes Yrttiaho

050-4405204

josayr@utu.fi

Nuorisajaoston kotisivu:

<http://www.metalli49turku.fi/jaostot/nuorisajaosto/>

Seuraa myös työpaikkasi ilmoitustaulua!

Joonas Laine

044-5153679

jjonas@nic.fi



Nuorisajaoston vetäjät Joonas Laine (vas.) ja Johannes Yrttiaho avasivat seminaarin.

Ay-lakimies Kalevi Hölttä:

Mikä on ammattiyhdistys ja mihin sitä tarvitaan?

Ay-liikkeen alkuperäinen idea on rapautunut sosiaalidemokraattisen version valatessa alaa. Monesti on peräänkuulutettu ay-liikkeen paluuta juurilleen. Mikä sitten on ay-liikkeen alkuperäinen idea? Vastauksia kysymykseen haki puoliiton pitkäaikainen lakimies Kalevi Hölttä Metallii 49:n nuorten koulutusristeilyllä 5. joulukuuta.

Ammattiyhdistykset syntyivät 1800-luvun Englannissa tekstiiliteollisuuden ja hiilikäivosten kurjissa oloissa. Työläiset huomasivat, ettei yksin voi saada aikaan paljonkaan parannuksia työ- ja elinolosuhteisiin, mutta voimat yhdistämällä se kävi mahdolliseksi.

- Ay-liike syntyi ennen kaikkea yhteisten etujen ajamista varten, etujärjestöksi, Kalevi Hölttä muistutti. Ay-liikkeen toinen alkuperäinen ominaisuus on hänen mukaansa toimia painostusjärjestönä.

- Sen tulee voida esimerkiksi



Ay-liike syntyi ennen kaikkea yhteisten etujen ajamista varten, etujärjestöksi. Sen toinen alkuperäinen ominaisuus on toimia painostusjärjestönä, puoliiton entinen lakimies Kalevi Hölttä korostaa.

lakoilla painostaa työnantajaa, Hölttä sanoi. Hänen mukaansa ay-liikkeen pitäisi olla myös jäsentensä koulu:

- Ay-liike tarjoaa mahdollisuu-

den ajatustenvaihtoon työläisten kesken ja kasvattaa vaikuttamaan myös yhteiskuntaan ja valtioon. Ay-liikkeessä opitaan ns. luokkatietoisuuteen.

Demarit valtiollistaneet ay-liikkeen

Sosiaalidemokraatit ovat vettäneet ay-liikkeen alkuperäisen idean, kun heidän johdolla liike on lähentynyt valtiota. Ay-liikkeestä on tavallaan myös tullut sosiaalidemokraattisen puolueen vallankäytön jatke.

- Ay-liikkeen tärkeimpiä ominaisuuksia on perinteisesti ollut sen riippumattomuus valtiosta, korosti Hölttä.

Valtiollisessa ay-liikkeessä tärkeimpänä kysymyksenä ei enää ole sen etujärjestö- tai painostusjärjestöluonne vaan päinvastoin ay-liike nähdään ennen kaikkea yhteiskuntarauhan ylläpitäjänä.

- Myös kansantalouden vakaan tavoittelu on noussut tärkeäksi, eivät esimerkiksi työntekijöiden palkat, Hölttä huomautti. Puolue toiminta on hänen mukaansa myös tullut liian tiiviiksi osaksi ay-liikettä.

- Keskusjärjestöistä SAK ja STTK toimivat monella tapaa, mm. rahallisesti, Sosiaalidemokraattisen puolueen apujärjestönä, Hölttä sanoo.

Korporatismi ohittaa demokraattisen päätöksenteon

Tehokkaimmin ay-liikkeen

on kytkenyt valtioon ns. kolmikantajärjestelmä, työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen sekä valtion yhteinen neuvottelujärjestelmä.

- Kolmikannassa ay-liike sopii asiat jo ennen kuin ne tulevat lainsäätäjien päätettäväksi eduskuntaan. Tämä vaientaa tehokkaasti työväenpuolueiden kansanedustajien suut, sanoo Hölttä. Miljoonajäsenen SAK:n rooli järjestelmässä on keskeinen.

Tällaista järjestelmää, jossa suuret järjestöt sopivat ylätasolla asiat ohi demokraattisen järjestelmän, sanotaan korporatistiseksi. Tällainen järjestelmä oli käytössä jo 1920-luvun Mussolinin fasistisessa Italiassa.

Sosiaalidemokraattien jäljiltä ay-liikkeestä on tullut työntekijän kannalta vain vakuutuslaitos, josta saa päivärahat, muttei paljon muuta. Nekin itse asiassa tulevat työttömyyskassasta, eivät liitoilta.

- SAK:n periaateohjelmasta on jopa poistettu maininta, että SAK on osa työväenliikettä. Ohjelmasta on poistettu myös pitkäaikainen tavoite, jonka mukaan työväenliike pyrkii yhteiskunnan demokratisoitumiseen, Kalevi Hölttä sanoo. Ay-liikkeen paluu juurilleen olisi siis enemmän kuin tarpeen.

Johannes Yrttiaho

VETERAANIT TOIMIVAT



VPK:n talon syysjuhlassa 80-vuotta täyttäneet veteraanit saivat kultaisen ansiomerkin.

Veteraanien syysjuhlassa tavattiin tovereita

Metalli 49:n veteraanien perinteinen syysjuhla vietettiin tänäkin vuonna perinteikkäällä Turun VPK:n talolla. Ohjelmassa oli juhlapuheita, ohjelmaryhmiä ja runonlausuntaa. Juhlan juonsi leppoisaan tapaan Risto Takala. Tervehdyssanat lausui veteraanien puheenjohtaja Martti Katajainen ja juhlapuheesta vastasi kansanedustaja Jyrki Yrttiaho.

Ritspiikin mukaansatempaavat lauluesitykset lämmittivät yleisön juhlatuulelle. Lausujamestarit Keijo Makkonen, joka voitti syksyn Metallin esiintyjäkisan, sekä aikaisempina vuosina voiton korjannut ja hyvin menestynyt Esa Rantanen lausuvat runoja.

Juhlaesitysten päätteeksi jaettiin ansiomerkit metalli 49:n 80 vuotta täyttäneille veteraanijäsenille sekä juotiin pulla- ja kakkukahvit. Lopuksi VPK:n salin lattialta nostettiin tuolit syrjään ja tanssit saattoivat alkaa.

Elintaso-Suomi

Elämme lama-Suomessa, mikä tarkoittaa jokapäiväistä irtisanomis- ja lomautusilmoitusten aaltoa. Työnantajat ja maan hallitus eivät ole tästä suuremmin huolestuneet - onhan elvytetty. Osa elvytysrahoista virtaa kuitenkin jatkuvasti ulkomaille ulkomaisen yritysten ja työntekijöiden kautta. Miten voidaan sallia jatkuva työvoiman ja yritysten tuonti ulkomailta, kun samalla suomalaiset työntekijät on joko lomautettu tai irtisanottu? Miten pitkälle tämä saa jatkua ja mitä tekee ay-liike?

Hallitus on unohtanut pienituloiset ja vähävaraiset. Tilastojen mukaan yli 700 000 suomalaista elää alle köyhyysrajan. Onko tavoitteena miljoona köyhää? Eläkeläisten kamppailu paremmasta ostovoimasta tarkoittaa luopumista taitetusta indeksistä, joka leikkaa noin 1 % ostovoimasta vuodessa. Jatkuva eläkkeiden ostovoiman lasku on osoitus siitä, että eläkkeet eivät seuraa

ansiotasoa. Onko tämä jatkuva tavoite?

On palattava ns. puoliväli-indeksiin takaisin. Emme edes vaadi mitään ylikompensointia, mutta tämä on vähintään mikä nykyisille ja tuleville eläkeläisille kuuluu.

Eläkeläisten on nostettava omat asiansa esiin. Hyvä esimerkki tällaisesta toiminnasta oli Tulevaisuuden eläkkeet ja toimeentulo -seminaari, joka järjestettiin 5.11. eduskunnan auditoriossa yhteistyössä kansanedustaja Jyrki Yrttiahon ja Metallin 49:n veteraanijaoston kanssa. Tarvitsemme lisää eläkeläisryhmiä, järjestöjä ja toimintaa muutosten aikaansaamiseksi! Metallin 49:n veteraanijaoston toiminta muutoksen puolesta on ollut kokonaisuudessaan aktiivista ja monipuolista.

Martti Katajainen
veteraanijaoston puheenjohtaja Metallin 49



Vanhat tuttavat ja aktiiviset Metallin veteraanit Ritva Sunisto ja Raija Helin.



Lausujamestari Keijo Makkonen.

Metalli 49:n veteraanijaoston toiminta ja kokoukset alkuvuodelle 2010:



TAMMIKUU
ma 4.1. klo 12.00. Ajankohtaista eduskunnasta Yrttiaho, Rientola.
to 14.1 klo 12.00. Juttutupa ja 13.15 kehitysryhmä, Rientola.

HELMIKUU
ma 1.2 klo 12.00. TOP edunvalvontavaltakirja ja perintö, Rientola.
to 11.2 klo 12.00. Juttutupa ja 13.15 kehitysryhmä, Rientola. Aluejärjestön Metallin talvipäivät

MAALISKUU
ma 1.3 klo 12.00. Turun liikuntavirasto liikuntavastaava Päivi Vastamäki, Rientola

to 11.3 klo 12.00. Juttutupa ja 13.15 kehitysryhmä, Rientola.
to 4.3 Vierailu Eduskuntaan. Isäntänä Jyrki Yrttiaho.

HUHTIKUU
ma 12.4 klo 12.00 Rientola.
to 22.4 klo 12.00. Juttutupa ja 13.15 kehitysryhmä, Rientola. Isojen osastojen veteraanitapaaminen Tampere.

TOUKOKUU
ma 3.5 klo 12.00 Rientola.
to 20.5. klo 12.00 Juttutupa ja 13.15 kehitysryhmä, Rientola.
ti 4.5 Kevättristeily, iltälähtö.

KESÄKUU
ke 2.6 klo 12.00 veteraanipäivä

Alikirjalassa. Kutsuvieraana Porin metallityöväen ammattiosasto 6:n veteraanit.
to 10.6 Kotiseutumatka Urjalaan Pentinkulmalle ja Nuutajärven lasitehtaalle.

Veteraanien kokouksista ja tapahtumista tiedotetaan myös osaston nettisivuilla, Turun Sanomien keskiviikkoisin ilmestyvässä Trefi viikkolehdessä (yhdistykset), TS nettisivuilla (tapahtumat / yhdistykset, sekä Metalliliiton Ahjo lehdessä (osastot). Veteraanit ajan tasalla ohjelma radio Robin Hood 91.5. Mhz joka kuukauden toinen tiistai klo 11.00, uusinta klo 16.30 ja seuraavana sunnuntaina klo 8.50.

Sakari Ojanen toivoo inhimillisyyttä työelämään

Monelle Metall 49:n jäsenelle tutuksi tullut kirkon yhteiskunnallisen työn pastori Sakari Ojanen jää eläkkeelle vuoden 2010 alusta. Ojanen on ehtinyt toimia tehtävässään jo vuodesta 1986 alkaen. Työpaikkapappina hän on kulkenut, keskustellut ja tarjonnut tukeaan monelle työläiselle niin Turun telakalla, Leafilla kuin esimerkiksi Jalostajallakin.

Sakari Ojanen on ollut aktiivinen yhteiskunnallinen toimija oikeastaan koko ikänsä.

– Jo koulussa vedin yhteiskunnallisiin asioihin keskittyntä kerhoa, hän kertoo. Työnsä ohessa Ojanen on toiminut myös Rauhanpuolustajien Turun piirijärjestön puheenjohtajana vuosina 1993-2003 ja lisäksi aktiivisesti Turun sosiaalifoorumin järjestelyissä usean vuoden ajan. Hän oli myös perustamassa Turun Seudun Työttömiä viime laman aikaan 90-luvulla ja oli pitkään aktiivisesti mukana työttömien toiminnassa.

Vakava paikka

Aivan Ojanen työuran lopulla Turun telakka ilmoitti laajamittaisista lomautuksista ja pitkään ilmassa leijunut irtisanomisten uhka alkoi muuttua konkreettiseksi. Lähtö saattaa olla nyt myös monen nuoren telakkalaisen kohtalo. Heistä Ojanen on erityisen huolissaan:

– Nuorilla on perhettä ja asuntolainoja maksettavana eikä uuden työn saanti ole kovinkaan helppoa. Se on vakava paikka, hän sanoo.

Ojanen toivookin, että telakka antaisi irtisanottaville tukea eikä jättäisi heitä oman onnensa nojaan. Leafin, HK:n ja Wärtsilän lakkautustapauksissa sentään jotain tukea järjestettiin.

– Olisi suomalaisen telakateollisuudenkin näkökulmasta tärkeää pitää työntekijöiden ammattitaito yllä, Ojanen lisää.

Ihminen ihmisenä

Työpaikkapappina Ojanen on nähnyt, miten työelämä on muuttunut entistä kiireisemmäksi ja raskaammaksi, kun tuottavuutta on kasvatettu.

– Entistä vähempi joukko tekee entistä enemmän. Ennen työelämä oli myös turvallisempaa, nyt pelko on lisääntynyt. Lomautusilmoitus saattaa olla monelle jopa helpotus,

koska se ikään kuin tuo päätöksen jatkuvaan epävarmuuteen, Ojanen mieltii.

Työelämää voitaisiin parantaa monin keinoin.

– Työajan lyhentäminen olisi hyvä asia, samoin perustulo voisi olla kokeilemisen arvoinen. Ylipäänsä toivoisin enemmän armollisuutta työelämään, jos kristillistä termiä halutaan käyttää, Ojanen sanoo

– Esimerkiksi lomautus- ja irtisanomistilanteessa ihmistä kohdellaan kuin konetta: "sinua ei tarvita enää, mene pois". Ihmisiä olisi kuitenkin kohdeltava ihmisinä.

Laaja luottamus työpaikoilla

Ojanen on urallaan kohdannut paljon ihmisiä työnsä ääressä. On keskusteltu työstä ja työyhteisöstä, henkilökohtaisista asioista ja joskus uskon kysymyksistäkin.

– Tarkoitus kirkon yhteiskun-



– Lomautus- ja irtisanomistilanteessa ihmistä kohdellaan kuin konetta: "sinua ei tarvita enää, mene pois". Ihmisiä olisi kuitenkin kohdeltava ihmisinä, sanoo mm. työpaikkapappina toiminut Sakari Ojanen.

nallisessa työssä ei ole sitoa ihmisiä kirkkoon, vaan keskustella siitä mitä yhteiskunnassa tapahtuu ja innostaa ihmisiä yhteiskunnalliseen toimintaan, Ojanen tähdentää.

Sakari Ojanen jäädessä eläkkeelle Metall 49:n delegaatio kävi luovuttamassa luotetulle telakkapapille ja pitkäaikaiselle yhteistyökumppanilleen osaston viirin.

– Se jättää mukavan muiston. Pidän sitä hyvin arvokkaana, Ojanen kiittelee.

Toinen tunnustus on jäänyt mieleen Olkiluodon ensimmäisen ydinvoimalan työmaalta 70-luvulta. Työmaapappina tuolloin toiminut Sakari Ojanen muistelee tätä vähän yllättäväkin luottamuksen osoitusta lämmöllä:

– Kirkkoon kuulumaton luottamusmies tuli kertomaan minulle käännyttäneensä Jehovan todistajat matkoihinsa työmaalta sanomalla, ettei "teitä täällä tarvita, meillä on jo oma pappi".

Varissuon Varis

Minä olen viisas lintu.
Varissuon Varis.
Minä istun olkapäälläsi
ja rakastan Sinua
ystävärakkauksella
ikuisesti.

Senkin jälkeen,
kun maailma on mennyt,
kun yöt eivät enää nouse
ja aamut ovat kadonneet,
minä istun sydämesi olkapäällä.

Kuiskaan Sinulle hyviä muistoja,
tärkeitä ja elämänläheisiä asioita.
Muistan Sinut,
hyvä naapurini, sydänystäväni
ja elämäni onnea tuonut
ihmistoveri.

Muotoilijani kosketus minussa
katsoo Sinun sydämeesi, sieluusi
ja arkielämäsi kokemuksiin.
Olen Varissuon Varis
ja tuon kotimielen pihasi piiriin.

Yhdessä, me kaikki, elämme
tässä lähiössä, tällä seudulla.
Yhdessä me tätä seutua
hoivaamme ja varjelemme.
Toisiamme tuemme ja
toinen toistamme tarvitsemme.

Kirsti Tuulikki Vuolo-Ääriä

Koskisen Variskivi on Varissuon symboli



Metalli 49:n pitkäaikainen aktiivi ja veteraanijoukon entinen puheenjohtaja Veikko Koskinen on aktiivinen kotiseutuharrastaja. Hän toimii kaikkiaan kolmen kotiseutuyhdistyksen johtokunnassa. Yksi niistä on Varissu-Seura, jonka Imago-ryhmä pyysi taannoin Koskiselta aluetta symboloivaa veistosta.

Toimielias historiatiedon kooka ja monipuolinen taiteilija tekikin vuonna 2007 Paattisten metallipajassaan kolmen lentävän variksen veistoksen.

– Se syntyi Varissu-Seuran piirissä kehitettyjen ideoiden pohjalta. Muokkasin erästä piirroksesta metalliin sopivan veistoksen, kertoo Koskinen.

Oli kuitenkin kovan työn takana, että veistos pääsi arvoisellensa paikalle Varissuolle.

– Kaupungin virkamiehet eivät tuntuneet saavan asiaa aikaiseksi, mutta kun kulttuuripääkaupunkisäätiön toimitusjohtaja Cay Sévon oli tänä syksynä kierroksella Varissuolla ja vihjaisiin asiasta hänelle, alkoi tapahtua, Koskinen sanoo. Veistos sai paikan puistosta Varissuon Katteluksenkadulta linja-autojen päätepysäkin tuntumasta. Se julkistettiin 25.10. Kivipaaden päältä lentoon kohoava patsas on nimeltään Variskivi.

Runoilija Kirsti-Tuulikki Vuolo-Ääriä teki patsaan julkistustilaisuuteen oheisen runon.



Metallimies, lausuja, taiteilija, kotiseutuaktiivi...

Veikko Koskinen on liittynyt Metall 49:än jo vuonna 1950. Vuosina 1941-43 hän kävi ammattikoulun, joka valmisti metalliammatteihin. Hän on ennättänyt työskennellä mm. taidetakomossa, Mellerin konepajalla, Kupittaaan savella ja Hankkijalla. Työn ohessa Koskinen on maalannut, piirtänyt, lausunut runoja. Hän toimii kolmen kotiseutuyhdistyksen johtokunnassa, kokoa omia muistelmiaan ja on kirjoittajana mukana Paattisten kotiseutuyhdistyksen kirjassa, joka julkaistaan ensi keväänä. Veikko Koskinen on toiminut myös Metall 49:n veteraaninen puheenjohtajana.